

23 september 1915.

Ik ben nog onder den indruk eener ontsteltenis: Iemand van Leuven vertelt, dat aldaar een voorbijganger onlangs door een Uhlaan werd afgetast op de straat. Hij had een boekje op zak, waarin hij dagelijks duitsche euvels opschreef. Voor dat vergriep werd hij doodgeschoten!...

Ik was nu wat mijn onrust te boven gekomen... mijn manuscript... waarheen er mede? Het verbergen in den grond? Het achter een tas rijshout steken, in mijn tuintje, onder 't prieeltje, ligt het vol er van? En als het vochtig of nat wordt en rot? En als de tas onderzocht wordt? Het op den zolder achter een balk verbergen? Indien het door een bom wordt ingeslagen?... ik ben radeloos.

Donderdag 23 september 1915.

Bericht te Gent van de Duitse overheid. De prachtduiven, welke opgesloten zijn op bevel van hooger hand, mogen in een gesloten lokaal, met de Duitse toestemming, overwinteren, mits de nieuwe storting van één frank per duif. Deze die dat niet wenschen te betalen, kunnen in tegenwoordigheid van den Duitchen oppasser, hun duiven doen afmaken.

Melkboeren bleven gisteren achter. Anderen vertelden, dat te Lokeren (4 uur nagenoeg van hier) tachtig paarden zijn gepakt door de D. zonder vergelding en zonder ontvangstbewijs.

Heden morgen werd er in de winkels verteld, dat — op bevel der D. — Oostende, heel de zee kust en Brugge moeten ontruimd worden door de burgerlijke bevolking.

Burgerlijken mogen niet met auto of per moto rijden.

Het is aan de eigenaren, op groote straffe verboden in hun park of tuin een haas of een wild konijn te vangen per strop of op een andere manier. De D. hebben oorlof aldaar te jagen, maar moeten het geschoten wild aan den eigenaar afleveren.

Streng straffe wordt toegepast op landbouwers, welke boter in winkels of bij bijzonderen dragen, welke niet op de markt is verkocht.

Een brief aan mij uit Mechelen, verzonden en onderzocht door de D. post, eerst naar Antwerpen en vandaar naar hier, kwam toe met twaalf dagen vertraging.

Het schijnt wel waar te wezen, wat maandag werd verteld, dat de zondag avond alhier geworpen granaten of bommen van Duitsch maaksel zijn.

23 september 1915. Donderdag

De dagbladen kondigen in naam der familie — alhier verblijvend — het overlijden aan van den zee kapitein A. J. A. Geboren te Gent den 29 juni 1881 en gestorven te Brugge op 17 Sept om 3 uur.

Deze kapitein werd door de D. voor spioneering doodgeschoten.

De D. overheid heeft aan de leeraren der Hoogeschool van Gent een getypeerd rondschrjven gezonden in de 3 talen om hun advies te kennen over het openen der leergangen alhier.

Maandag laatst zijn de leeraren der verschillende faculteiten bijeengekomen, ten einde daarover te beraadslagen. Al de aanwezigen, ten getalle van meer dan vijftig, hebben tegen

het heropenen gestemd.

In het antwoord door den Rector en den secretaris in aller naam ondertekend worden de volgende bezwaren opgegeven:

1 "De bloem der universitaire jeugd is aan het front, enkelen zijn reeds gesneuveld. De vadersprofessoren dezer zijn in geen geestestoestand om met vrucht hun colleges te geven."

2 "Briefwisselingen met buitenlandsche geleerden , vakmannen, zoo gunstig in gewone tijden voor de belangen der studeerende jeugd, zijn door de censuur verboden."

3 "De leeraren bezitten niet de noodige vrijheid van spreken voor het geven van hun onderricht."

4 "De drie andere hoogeschoolen van België blijven ongeopend."

5 "De geestestoestand der vaderlandslievende studenten is niet kalm genoeg, als dat hun leermeesters zouden kunnen instaan voor het behoud van den vrede, indien sommige gebeurtenissen zich moesten voordoen."

6 "De te maken opmerking, dat in D. de leergangen niet onderbroken zijn, geldt hier niet, daar D.'s grondgebied niet door de strijdende heerscharen is ingenomen."

Dezen morgen ging ik een zieke bezoeken. Op de Citadellaan onder dicht dooreengegroeide kastagnekruinen, woelden wel twintig knapen, kleine en halfvolwassenen. Ook een zestal oude vrouwtjes waren er tusschenin. Ze verdrongen elkander in een soort van worsteling.

Ik hoorde slaan in de boomen en zag takken en twijgen nedervallen. Was het hun om kastagnes te doen, meenden ze dat de hier groeiende wilde vruchten eetbaar waren?

Neen. En nu naderkomend was 't geen gebeurde mij begrijpelijk: een paar parkwachters sloegen met lange stangen het dorre hout uit de boomen neder, dat was de buit, om welks bezit de behoeftigen zoo geweldig ijverden.

Kleine jongens, bevreesd voor het afpakken van het zoozeer betwistte en moeielijk veroverde, liepen heen met een arm vol sprokkelhout. Een oud vrouwtje had haar voet gesteld op een krommen, zwarten, heel dikken tak en schreeuwde om verdedigingshulp naar ik weet niet wie — zeker een verwante, die elders aan het scharrelen was.

Een kreupel vrouwtje, gebocheld daarbij, werd door de knapen weggestampt. Een ander, recht nog en betrekkelijk kloek schijnend, ofschoon tanig en gerimpeld, had een heelen bundel verzameld, hem met een touw toegeboden en lachte triomfant de misdeelden aankijkend. Enkelen hadden korven bij zich, waarin het droog hout, kort gebrokkel werd.

En voorbijgaande dacht ik:

"Arme menschen!" maar mijn tweede gedachte was: "Gelukkigen toch!"

Sedert lang is het een heele bekommernis voor de dienstmeiden om kachelhout te krijgen:

Hoe hun dat te bezorgen?

Waarmede geleurd wordt is wilgehout, zeggen ze zoo licht, dat het oplaait als schavelingen en dat de kolen schier geen vuur kunnen vatten. Daarenboven... ja, ten minste zoo wordt er verteld, levert het gevaar op van... ongedierte.

Wat ik eertijds van buiten kreeg en 0,30 centimen per zakje betaalde, kostte deze lente twee frank. Heel groote gunst nog het te bekomen; nu is er niets meer, voor geen geld te krijgen aldaar.

"Ik zal u een koopman zenden, ik heb er geene moeite mede," zeiden wel vrienden en

bekenden; maar nooit is er een zulker met zijn ware komen aanbellen. "Gelukkige mensen, die brandhout bemachtigen kunnen!" mag het wel heeten.

Virginie **LOVELING** (« *In oorlogsnoed* »)